

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Φορολογικές παρεμβάσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας της ελληνικής οικονομίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών (ΕΕ) 2017/1852, (ΕΕ) 2018/822, (ΕΕ) 2020/876, (ΕΕ) 2016/1164, (ΕΕ) 2018/1910 και (ΕΕ) 2019/475, συνεισφορά Δημοσίου για την αποπληρωμή δανείων πληγέντων δανειοληπτών λόγω των δυσμενών συνεπειών της νόσου COVID-19 και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο διαρθρώνεται σε τρία (3) Μέρη και ενενήντα πέντε (95) άρθρα.

Το Μέρος Πρώτο, υπό τον τίτλο «Φορολογικές παρεμβάσεις για την ενίσχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας», διαρθρώνεται σε δύο (2) Κεφάλαια.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 1 έως 15), υπό τον τίτλο «Ουσιαστικές φορολογικές ρυθμίσεις», θεσπίζονται ρυθμίσεις για τη δυνατότητα εναλλακτικής φορολόγησης εισοδήματος φυσικών προσώπων, δικαιούχων εισοδήματος από συντάξεις που προκύπτουν στην αλλοδαπή, εφόσον τα πρόσωπα αυτά μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα (άρθρο 1), απαλλάσσεται από φόρο εισοδήματος η παροχή σε είδος με τη μορφή μετοχών που λαμβάνεται στο πλαίσιο του προγράμματος δωρεάν διάθεσης μετοχών, καθώς και η αξία των διατακτικών εσωτερικού τουρισμού συνολικής αξίας έως 300 ευρώ για το φορολογικό έτος 2020 (άρθρο 2), τροποποιείται η φορολογική μεταχείριση της υπεραξίας που προκύπτει από δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών και από μετοχές που έχουν δια-

τεθεί δωρεάν (άρθρο 3), εξομοιώνεται η φορολόγηση των εισοδημάτων των προπονητών με αυτή των αμειβόμενων αθλητών (άρθρο 4), θεσπίζονται ειδικές διατάξεις για την έκπτωση δαπανών από το εισόδημα των Ιερών Μονών του Αγίου Όρους (άρθρο 5), απαλλάσσονται από τον φόρο δωρεών οι δωρεές από Έλληνα υπήκοο, εγκατεστημένο στην αλλοδαπή για δέκα τουλάχιστον συναπτά έτη, κινητών περιουσιακών στοιχείων που έχουν αποκτηθεί στην αλλοδαπή (άρθρο 6), καταργείται η αυτοτελής φορολόγηση των χρηματικών δωρεών και γονικών παροχών για την αγορά πρώτης κατοικίας (άρθρο 7), εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής τέλους επιτηδεύματος για το φορολογικό έτος 2019 αγρότες και αλιείς (άρθρο 8), τροποποιείται το καθεστώς φορολογίας των επιβατικών και φορτηγών οχημάτων, και ορίζονται νέοι συντελεστές τέλους ταξινόμησης για κάθε κλιμάκιο της φορολογητέας αξίας των επιβατικών αυτοκινήτων (άρθρο 9), αυξάνονται τα είδη για τα οποία παρέχεται απαλλαγή από δασμούς και φόρους κατανάλωσης, εφόσον προορίζονται για τον ανεφοδιασμό ή τον εξοπλισμό των πλοίων, καθώς και την κάλυψη των αναγκών όσων επιβαίνουν σε αυτά (άρθρο 10), υπάγονται εφεξής στον υπερμειωμένο συντελεστή ΦΠΑ (6%) και τα βιβλία μουσικής (άρθρο 11) και, από την 1.9.2020 έως και την 30.6.2021, εντάσσονται στον μειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. 13% τα εισιτήρια αθλητικών αγώνων (άρθρο 12), τροποποιούνται διατάξεις του ν. 4646/2019 (άρθρο 13), και θεσπίζονται μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις για τα ζητήματα του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 14 και 15).

Το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 16-20) περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την εξώδικη επίλυση φορολογικών διαφορών, καθώς και ζητημάτων φορολογικής διαδικασίας, μεταξύ των οποίων, η σύσταση Επιτροπής Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών στη Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας (άρθρο 16), η δυνατότητα αναδρομικής ισχύος των αποφάσεων προέγκρισης μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης (άρθρο 17), η μείωση, για το φορολογικό έτος 2019, της προκαταβολής φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων, νομικών οντοτήτων, καθώς και φυσικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, αναλόγως του ποσοστού μείωσης του κύκλου εργασιών τους (άρθρο 18), η προσθήκη εξουσιοδοτικών και μεταβατικών διατάξεων, και ο ορισμός της έναρξης ισχύος των διατάξεων του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 19 και 20).

Το Μέρος Δεύτερο (άρθρα 21-70) περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη: α) της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1852 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Οκτωβρίου 2017 για τους μη-

χανισμούς επίλυσης φορολογικών διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Κεφάλαιο Α΄, άρθρα 21-48), β) των Οδηγιών (ΕΕ) 2018/822 του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ όσον αφορά την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας σχετικά με δηλωτέες διασυνοριακές ρυθμίσεις, και (ΕΕ) 2020/876 του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2020 για την παράταση ορισμένων προθεσμιών υποβολής και ανταλλαγής πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας λόγω της πανδημίας COVID-19 (Κεφάλαιο Β΄, άρθρα 49-57), γ) των άρθρων 5 και 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1164 του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2016 για τη θέσπιση κανόνων κατά πρακτικών φοροαποφυγής που έχουν άμεση επίπτωση στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (Κεφάλαιο Γ΄, άρθρα 58-60), δ) της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1910 του Συμβουλίου της 4ης Δεκεμβρίου 2018 για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ όσον αφορά την εναρμόνιση και απλούστευση ορισμένων κανόνων στο σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας για τη φορολόγηση των συναλλαγών μεταξύ κρατών μελών (Κεφάλαιο Δ΄, άρθρα 61-63), και στ) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/475 του Συμβουλίου της 18ης Φεβρουαρίου 2019 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2006/112/ΕΚ και 2008/118/ΕΚ όσον αφορά τη συμπερίληψη του ιταλικού δήμου Καμπιόνε ντ' Ιτάλια και των ιταλικών υδάτων της λίμνης του Λουγκάνο στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης και στο πεδίο εδαφικής εφαρμογής της οδηγίας 2008/118/ΕΚ (Κεφάλαιο Ε΄, άρθρα 64-65).

Το Μέρος Τρίτο (άρθρα 66-95), υπό τον τίτλο «Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών», διαρθρώνεται σε πέντε Κεφάλαια.

Το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 66-67) εισάγει ρυθμίσεις που αφορούν το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Ειδικότερα, ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και αναπροσδιορίζεται ο αριθμός των οργανικών του θέσεων (άρθρο 66), ιδρύεται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού Γραφείο Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και παρέχεται η δυνατότητα κατ' εξαίρεση προσφυγής σε υπηρεσίες εξωτερικού δικηγόρου, όταν αυτό δικαιολογείται από την ιδιαίτερη σπουδαιότητα της υπόθεσης ή επί τέσσερις (4) μήνες από της σύστασης του ανωτέρω Γραφείου, ανεξαρτήτως σπουδαιότητας της υπόθεσης (άρθρο 67).

Με το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 68-70), υπό τον τίτλο «Δημοσιονομικές ρυθμίσεις», ορίζεται ότι στην εισηγητική Έκθεση του Ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ανάλυση ευαισθησίας των δημοσιονομικών στόχων ως προς τις μεταβολές των κύριων οικονομικών παραδοχών και, ιδιαίτερα, των παραδοχών για τους συντελεστές ανάπτυξης και τα

επιτόκια (άρθρο 68), τροποποιείται το άρθρο 6 του ν. 4281/2014 ως προς την επιχορήγηση των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεών τους (άρθρο 69) και αναθεωρείται το θεσμικό πλαίσιο για την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου προς όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 70).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ (άρθρα 71-83) εισάγεται πρόγραμμα υποστήριξης, μέσω της συνεισφοράς του Δημοσίου για την αποπληρωμή δανείων με εμπράγματα εξασφαλίσεις στην κύρια κατοικία, για δανειολήπτες που έχουν πληγεί από τις δυσμενείς συνέπειες του κορωνοϊού (ορθότερα, της νόσου) COVID-19. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων, καθώς και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες φυσικά πρόσωπα θεωρούνται «επιλέξιμοι» πληγέντες και δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση, προκειμένου να επιλεγούν ως δικαιούχοι της σχετικής συνεισφοράς του Δημοσίου (άρθρο 71), δίδονται ορισμοί για τις ανάγκες εφαρμογής του νόμου (άρθρο 72), τίθενται κριτήρια προσδιορισμού της αξίας των σχετικών περιουσιακών στοιχείων (άρθρο 73), τίθεται το πλαίσιο για την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης και ορίζονται τα στοιχεία τα οποία περιλαμβάνει (άρθρα 74-75), καθώς και τα κριτήρια αξιολόγησής της (άρθρο 76), καθορίζεται η διαδικασία καταβολής της συνεισφοράς του Δημοσίου, το ύψος και το χρονικό διάστημα καταβολής της (άρθρα 77-78), θεσπίζονται οι υποχρεώσεις του οφειλέτη (άρθρο 80) και οι προϋποθέσεις διακοπής της καταβολής της συνεισφοράς του Δημοσίου, καθώς και η διενέργεια ελέγχων για τη συνδρομή ή μη των κριτηρίων «επιλεξιμότητας» (άρθρα 81-83).

Με το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 84-86) τίθενται ρυθμίσεις που αφορούν στην αύξηση των οργανικών θέσεων ειδικού επιστημονικού προσωπικού στο Υπουργείο Οικονομικών, καθώς και στη στελέχωση της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων και των Γενικών Διευθύνσεων των Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας.

Το Κεφάλαιο Ε΄ (άρθρα 87-95), υπό τον τίτλο «Λοιπές διατάξεις», περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την καταβολή στον δικαιούχο χρηματικών ποσών σε εκτέλεση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 87), για τη δημοσίευση του κτηματολογικού πίνακα των φερομένων ως ιδιοκτητών στη διαδικασία προσωρινού προσδιορισμού αποζημίωσης κατά την αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων (άρθρο 19 ν. 2882/2001) (άρθρο 88), για την παράταση της διάρκειας ορισμένων διαδικασιών ειδικής διαχείρισης του άρθρου 69 του ν. 4307/201 (άρθρο 89), για την αποσαφήνιση της αληθούς έννοιας του άρθρου 57 του ν. 1591/1986 ως προς

τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (άρθρο 90), διατάξεις σχετικά με την ευθύνη προσώπων που διετέλεσαν διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι και μέλη του Δ.Σ. των θυγατρικών εταιρειών της «ΕΟΜΜΕΧ Α.Ε.» (άρθρο 91), για την ασφαλιστική εκκαθάριση του άρθρου 2 του ν. 3867/2010 (άρθρο 92), για την αυτεπάγγελτη καταχώριση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο της εκ του νόμου ονομαστικοποίησης ανωνύμων μετοχών ανωνύμων εταιρειών (άρθρο 93), καθώς και σχετικά με το Ίδρυμα Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου και τη συγχώνευση του Ίδρυματος Σταματίου Δεκόζη Βούρου στο Μουσείον της Πόλεως των Αθηνών – Ίδρυμα Βούρου - Ευταξία (άρθρο 94). Τέλος, ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 95).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του πίνακα περιεχομένων

Επισημαίνεται ότι, προφανώς εκ παραδρομής, στον πίνακα περιεχομένων που έχει τεθεί στην αρχή του νομοσχεδίου, δεν έχει περιληφθεί το άρθρο 63 και ο τίτλος του.

2. Επί του άρθρου 1

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται, διά της προσθήκης νέου άρθρου 5B στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013), ειδικό καθεστώς εναλλακτικής φορολόγησης του προκύπτοντος στην αλλοδαπή εισοδήματος φυσικών προσώπων, δικαιούχων εισοδήματος από συντάξεις που προκύπτουν στην αλλοδαπή, εφόσον τα πρόσωπα αυτά μεταφέρουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα. Ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι εφόσον γίνει δεκτή «η υπαγωγή του φορολογούμενου σε εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης για το εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή, το φυσικό πρόσωπο καταβάλλει κάθε φορολογικό έτος αυτοτελώς φόρο με συντελεστή επτά τοις εκατό (7%) για το σύνολο του εισοδήματός του που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή». Εν προκειμένω, δεν είναι σαφές αν ο ανωτέρω συντελεστής θα ισχύει και επί εισοδημάτων τα οποία βάσει των γενικών διατάξεων του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, φορολογούνται με μικρότερο συντελεστή ή απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος.

3. Επί του άρθρου 2

Με τις προτεινόμενες διατάξεις προστίθενται νέες περιπτώσεις ιστ' και ιζ' στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Επισημαίνεται, συναφώς, ότι στην παράγραφο αυτή υφίσταται ήδη περίπτωση ιστ', η οποία τέθηκε με το άρθρο 6 του ν. 4710/2020 (ΦΕΚ Α' 142/23-07-2020).

Περαιτέρω, ως προς τη νέα περίπτωση ιζ', διά της οποίας ορίζεται ότι απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος «η αξία των διατακτικών εσωτερικού τουρισμού συνολικής αξίας έως τριακοσίων (300) ευρώ για το φορολογικό έτος 2020», εγείρεται προβληματισμός ως προς τη θέσπιση του ανωτέρω ειδικού φορολογικού κινήτρου, το οποίο θα μπορούσε να ερμηνευθεί, αφενός, ως έμμεση διακριτική μεταχείριση σε βάρος φορολογουμένων που συναλλάσσονται διασυνοριακά στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία δεν δικαιολογείται αντικειμενικά και, αφετέρου, ως έμμεσος περιορισμός της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Ε.Ε. (άρθρα 56 και 57 Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφεξής ΣΛΕΕ), δεδομένου ότι καθιστά λιγότερο ελκυστική τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών στην ενιαία αγορά σε σχέση με τις αντίστοιχες «εθνικές» παροχές. Συναφώς επισημαίνεται ότι η χορήγηση φορολογικών εκπτώσεων μόνο για δαπάνες ως προς υπηρεσίες που παρέχονται στο κράτος μέλος παροχής έχει κριθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως μη ανεκτός περιορισμός της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών (βλ. ΔΕΚ, 28.1.1992, Επιτροπή κατά Βελγίου. Επίσης, Α. Πλιάκο, Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2η έκδ., 2018, σελ. 540 επ.).

4. Επί του άρθρου 6

Με την προτεινόμενη διάταξη, διά της οποίας προστίθεται περίπτωση ζ' στην ενότητα Γ του άρθρου 43 του κυρωθέντος με το πρώτο άρθρο του ν. 2961/2001 Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Τυχερά Παιγνία, θεσπίζεται απαλλαγή από τον φόρο δωρεάς, για «δωρεές κινητών περιουσιακών στοιχείων που βρίσκονται και έχουν αποκτηθεί στην αλλοδαπή από Έλληνα υπήκοο, που είναι εγκατεστημένος σε αυτή για δέκα (10) τουλάχιστον συνεχόμενα έτη και, σε περίπτωση μετεγκατάστασής του στην Ελλάδα, δεν έχει παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο των πέντε (5) ετών».

Συμφώνως προς την αιτιολογική έκθεση, η ρύθμιση «έχει ως σκοπό την επέκταση και στη φορολογία δωρεών της ρύθμισης που ισχύει για απαλλαγή από τον φόρο κληρονομίας της κινητής περιουσίας Έλληνα υπηκόου που κατοικούσε στο εξωτερικό για δέκα (10) τουλάχιστον συναπτά έτη, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. Η επέκταση της εν λόγω απαλλαγής κρίνεται σκόπιμη, προκειμένου να υπάρξει ενιαία αντιμετώπιση της κινητής περιουσίας των Ελλήνων κατοίκων αλλοδαπής τόσο αιτία θανάτου όσο και αιτία δωρεάς, εφόσον ο κάτοικος αλλοδαπής είχε αναπτύξει για μεγάλο χρονικό διάστημα

την οικονομική του δραστηριότητα στο εξωτερικό και απέκτησε εκεί τη μεταβιβαζόμενη (αιτία θανάτου ή δωρεάς) περιουσία, οπότε είναι δικαιότερο και εύλογο να ισχύσει η απαλλαγή αυτή και στις δωρεές. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αποδεικνύεται η μόνιμη εγκατάσταση του δωρητή στην αλλοδαπή για το διάστημα των δέκα (10) ετών τουλάχιστον πριν από τη σύσταση της δωρεάς, ότι η δωρούμενη κινητή περιουσία έχει αποκτηθεί στο εξωτερικό (και όχι απλώς να βρίσκεται κατατεθειμένη σε πιστωτικά ιδρύματα κ.λπ. του εξωτερικού) και, σε περίπτωση μετεγκατάστασης του δωρητή στην Ελλάδα, ότι δεν έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την παραμονή του στο εξωτερικό. Εύλογο θεωρείται εν προκειμένω το διάστημα των πέντε (5) ετών».

Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η αντίστοιχη απαλλαγή από τον φόρο κληρονομιών (άρθρο 25 παρ. 2 περ. ε' του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από Τυχρά Παιγνια), της οποίας, κατά τα ως άνω αναφερόμενα στην αιτιολογική έκθεση, επιχειρείται η επέκταση «υπό τις ίδιες προϋποθέσεις» (...) «προκειμένου να υπάρξει ενιαία αντιμετώπιση της κινητής περιουσίας των Ελλήνων κατοίκων αλλοδαπής τόσο αιτία θανάτου όσο και αιτία δωρεάς», έχει ως προϋπόθεση να βρίσκεται απλώς στην αλλοδαπή κατά τον χρόνο θανάτου η κληρονομούμενη κινητή περιουσία, και όχι και να έχει αποκτηθεί στην αλλοδαπή (βλ. ΣτΕ 163/1994 επταμ.), όπως προϋποθέτει η προτεινόμενη ρύθμιση. Πέραν αυτού, είναι προφανές ότι η τιθέμενη προϋπόθεση της απόδειξης της απόκτησης στο εξωτερικό της δωρούμενης περιουσίας είναι δυσχερής, αν όχι αδύνατη, ανεξαρτήτως του ποιος φέρει το σχετικό βάρος, καθώς, αφενός, στις πλείστες των περιπτώσεων η απόκτηση ανάγεται σε χρόνο για τον οποίο ο φορολογούμενος δεν έχει υποχρέωση διαφύλαξης των σχετικών στοιχείων και αρχείων και, αντίστοιχα, η αξίωση της Φορολογικής Διοίκησης να διενεργήσει έλεγχο έχει παραγραφεί, και, αφετέρου, διότι, στο πλαίσιο της διεθνοποιημένης οικονομίας, είναι πρακτικά αδύνατο να συνδεθεί το συγκεκριμένο κινητό περιουσιακό στοιχείο που δωρίζεται με το εισόδημα ή το κεφάλαιο από το οποίο αρχικά προήλθε και το οποίο, κατά τα δεδομένα της κοινής πείρας, έχει στον ενδιάμεσο χρόνο πολλαπλώς επενδυθεί εκ νέου σε περισσότερες της μίας χώρες.

Περαιτέρω, η προτεινόμενη απαλλαγή από τον φόρο δωρεών διαφέρει από την ισχύουσα απαλλαγή από τον φόρο κληρονομιών και κατά το ότι η ισχύουσα απαλλαγή εφαρμόζεται εφόσον ο κληρονομούμενος ήταν εγκατεστημένος στην αλλοδαπή για 10 συναπτά έτη, ανεξαρτήτως του χρόνου της τυχόν μετεγκατάστασής του στην Ελλάδα.

Εξ άλλου, επισημαίνεται ότι, για την ταυτότητα του λόγου, η απαλλαγή πρέπει να ισχύει ανεξαρτήτως της ιθαγένειας του δωρητή, και ότι, περαιτέρω, καθ' ο μέρος η απαλλαγή δεν εφαρμόζεται για πολίτες άλλων κρατών μελών της Ε.Ε., παραβιάζεται το άρθρο 18 της ΣυνθΛΕΕ, το οποίο απαγορεύει κάθε διάκριση λόγω ιθαγενείας.

5. Επί του άρθρου 16

Με την προτεινόμενη παράγραφο 1 προβλέπεται η σύσταση Επιτροπής Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών στη Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, και ορίζεται ότι «έργο της Επιτροπής είναι η εξώδικη επίλυση των εκκρεμών ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων φορολογικών διαφορών. (...) Η Επιτροπή λειτουργεί σε τριμελή Τμήματα, ο συνολικός αριθμός των οποίων δεν μπορεί να υπερβεί τα δέκα (10)». Περαιτέρω, με την παράγραφο 2 ορίζεται ότι «ο Γενικός Προϊστάμενος και ο αναπληρωτής αυτού Πρόεδρος Τμήματος, τα τακτικά μέλη, οι εισηγητές εφοριακοί υπάλληλοι και οι Γραμματείς της Επιτροπής ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Τα μέλη της Επιτροπής που είναι πρώην δικαστικοί λειτουργοί, ορίζονται μετά από πρόταση του Γενικού Επιτρόπου των Διοικητικών Δικαστηρίων. Τα μέλη της Επιτροπής που είναι μέλη του κυρίου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ορίζονται μετά από πρόταση του Προέδρου αυτού».

Με τον ν. 4389/2016 συνεστήθη η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, στην οποία μεταφέρθηκαν οι αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία είχε συσταθεί με τον ν. 4093/2012. Κατά την αιτιολογική έκθεση του ν. 4389/2016, σκοπός της σύστασης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων ήταν «να διασφαλισθεί η συνέχεια και αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης στον κρίσιμο τομέα των δημοσίων εσόδων και η απαλλαγή της από κάθε είδους πολιτικές παρεμβάσεις, με ταυτόχρονη διασφάλιση μηχανισμών λογοδοσίας και διαφάνειας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πραγμάτωση των αρχών της φορολογικής δικαιοσύνης και φορολογικής ισότητας. (...) Με στόχο την περαιτέρω θωράκιση της θεσμικής ανεξαρτησίας της ελληνικής φορολογικής διοίκησης, [με τον ν. 4336/2015] προβλέφθηκε η θέσπιση νομικού πλαισίου για την ίδρυση αυτόνομου φορέα εσόδων. (...) Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω [ρυθμίσεων], [με τον ν. 4389/2016 συνεστήθη] Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή χωρίς νομική προσωπικότητα, με την επωνυμία "Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)", σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα περί αυτονομίας στην Φορολογική Διοίκηση και στόχους τόσο την αποτελεσματικότητα και αποδο-

τικότητα αυτής όσο και την αμεροληψία και την δίκαιη αντιμετώπιση των φορολογουμένων. Σκοπός της νέας Αρχής είναι ο προσδιορισμός, η βεβαίωση και η είσπραξη των φορολογικών, τελωνειακών και λοιπών δημοσίων εσόδων, που άπτονται του πεδίου των αρμοδιοτήτων της».

Συναφώς, παρατηρείται ότι η επιλογή των μελών της Επιτροπής Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών από τον Υπουργό Οικονομικών, αντί του αρμόδιου οργάνου της ΑΑΔΕ, καθώς και η λειτουργία της στη Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, αντί της ΑΑΔΕ, δεν φαίνεται να συμβαδίζει με τους προαναφερθέντες σκοπούς σύστασης της ΑΑΔΕ (και ανάθεσης σε αυτή του συνόλου των αρμοδιοτήτων της Φορολογικής Διοίκησης), που, μεταξύ άλλων, είναι «η απαλλαγή της [Φορολογικής Διοίκησης] από κάθε είδους πολιτικές παρεμβάσεις» και η «θωράκιση της θεσμικής ανεξαρτησίας της ελληνικής φορολογικής διοίκησης».

Περαιτέρω, στην παράγραφο 4 επισημαίνεται ότι θα ήταν νομικά ορθότερο να γίνεται αναφορά σε «παραγραφή της αξίωσης», αντί σε «παραγραφή του δικαιώματος» (περ. α'), και σε «έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης, χωρίς επιφύλαξη», αντί σε «φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφύλαξη» (περ. β').

6. Επί του άρθρου 18

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η μείωση της προκαταβολής φόρου εισοδήματος για το φορολογικό έτος 2019, διά της προσθήκης παραγράφου 44 στο άρθρο 72 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013). Επισημαίνεται, συναφώς, ότι στο άρθρο 72 του ως άνω Κώδικα υφίσταται ήδη παράγραφος 44 (και, κατ' ορθή αρίθμηση, 47), η οποία τέθηκε με το άρθρο 11 του ν. 4710/2020.

7. Επί του άρθρου 19

Σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της προτεινόμενης διάταξης, «Στο τέλος του άρθρου 72 του ν. 4174/2013 (Α' 170) προστίθεται παρ. 45, ως εξής:».

Δεδομένου ότι το άρθρο 72, το οποίο περιλαμβάνει τις μεταβατικές διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013), έχει ήδη 50 (και κατά την ακολουθούμενη αρίθμηση 54) παραγράφους, η ρύθμιση πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα.

8. Επί του άρθρου 23

Με το άρθρο αυτό ενσωματώνονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1852 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Ο-

κτωβρίου 2017 για τους μηχανισμούς επίλυσης φορολογικών διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ως προς την προτεινόμενη παράγραφο 3, διά της οποίας ορίζεται το υποχρεωτικό περιεχόμενο της ένστασης, επισημαίνεται ότι στην αντίστοιχη περίπτωση α' της Οδηγίας προβλέπεται ότι, πέραν των στοιχείων ταυτοποίησης του θιγόμενου προσώπου και της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους, θα πρέπει να αναφέρονται και τα στοιχεία ταυτοποίησης «τυχόν άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων».

9. Επί του άρθρου 48

Με το άρθρο αυτό τίθενται μεταβατικές διατάξεις και ορίζεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Β' (άρθρα 21-48), διά των οποίων ενσωματώνεται η Οδηγία (ΕΕ) 2017/1852.

Με την προτεινόμενη παράγραφο 1 ορίζεται ότι η «περαίωση, η διοικητική επίλυση της διαφοράς του άρθρου 70 του ν. 2238/1994 ή ο δικαστικός συμβιβασμός του άρθρου 71 του ν. 2238/1994 δεν εμποδίζουν την υποβολή ένστασης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου». Περαιτέρω, με την παράγραφο 2 προβλέπεται ότι οι διατάξεις του Κεφαλαίου αυτού «εφαρμόζονται σε κάθε ένσταση, που υποβάλλεται από τη δημοσίευση του παρόντος και εφεξής σε αμφισβητούμενες διαφορές που αφορούν στο εισόδημα ή το κεφάλαιο, που αποκτήθηκαν σε φορολογικό έτος που αρχίζει την 1 Ιανουαρίου 2018 ή μετά από την ημερομηνία αυτή».

Εν προκειμένω, δεν είναι σαφής, και ούτε από την αιτιολογική έκθεση προκύπτει, η σκοπιμότητα της ως άνω αναφοράς στα άρθρα 70 και 71 του ν. 2238/1994, δεδομένου ότι τα άρθρα αυτά, τα οποία ρύθμιζαν τη διαδικασία διοικητικής επίλυσης των φορολογικών διαφορών (όπως και ολόκληρος ο ν. 2238/1994), έπαυσαν να ισχύουν από την 1.1.2014, δυνάμει του άρθρου 26 παρ. 11 του ν. 4223/2013, ενώ, σύμφωνα και με το άρθρο 72 παρ. 44 (και, κατ' ορθή αρίθμηση, 42) του ν. 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας), «από την έναρξη ισχύος του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας κάθε αίτημα προς τη Φορολογική Διοίκηση, για διοικητικό ή δικαστικό συμβιβασμό, θεωρείται απαράδεκτο και δεν εξετάζεται».

10. Επί του άρθρου 51

Με το άρθρο αυτό ενσωματώνονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 1 παρ. 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/822 του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 2018 για την τρο-

ποποίηση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ όσον αφορά την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας σχετικά με δηλωτές διασυνοριακές ρυθμίσεις.

Με την προτεινόμενη παράγραφο 6 ορίζεται ότι, «όταν δεν υπάρχει ενδιάμεσος σύμφωνα με την παρ. 1 ή ο ενδιάμεσος γνωστοποιεί στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή σε άλλον ενδιάμεσο την εφαρμογή απαλλαγής σύμφωνα με την παρ. 4, ο άλλος ενδιάμεσος στον οποίο απευθύνεται η γνωστοποίηση ή, αν δεν υπάρχει άλλος ενδιάμεσος, το ίδιο το ενδιαφερόμενο πρόσωπο υποχρεούνται να υποβάλουν τις πληροφορίες σχετικά με δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση. Σε κάθε περίπτωση το ενδιαφερόμενο πρόσωπο υποχρεούται να υποβάλει πληροφορίες, αν δεν μπορεί να αποδείξει με κάθε πρόσφορο μέσο, ότι οι ίδιες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένη δηλωτέα διασυνοριακή ρύθμιση έχουν ήδη υποβληθεί από τον ενδιάμεσο σε άλλο κράτος μέλος».

Προβληματισμός γεννάται ως προς τη συμβατότητα της ανωτέρω ρύθμισης, διά της οποίας ανατίθεται στον ίδιο τον φορολογούμενο η υποχρέωση να γνωστοποιήσει στις φορολογικές Αρχές στοιχεία συγκεκριμένης ή συγκεκριμένων συναλλαγών του, με την αρχή της μη αυτοενοχοποίησης (που κατοχυρώνεται από το άρθρο 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ και ρητά από το άρθρο 14 παρ. 3 περ. ζ' του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, το οποίο κυρώθηκε με τον ν. 2462/1997), στην περίπτωση κατά την οποία, λόγω της ως άνω γνωστοποίησης, θα μπορούσε να εκκινήσει διαδικασία που θα κατέληγε στην άσκηση σε βάρος του ποινικής δίωξης για τα αδικήματα φοροδιαφυγής του άρθρου 66 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013).

11. Επί του άρθρου 58

Με το άρθρο αυτό, διά του οποίου προστίθεται νέο άρθρο 66Α στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ενσωματώνονται οι ρυθμίσεις του άρθρου 5 («Φορολόγηση κατά την έξοδο») της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/1164 του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2016 για τη θέσπιση κανόνων κατά πρακτικών φοροαποφυγής που έχουν άμεση επίπτωση στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Με την παράγραφο 2 του νέου άρθρου 66Α ορίζεται ότι το νομικό πρόσωπο ή η νομική οντότητα «υπόκειται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα επί ποσού που ισούται με την αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων που με-

ταφέρει, κατά τη στιγμή της εξόδου αυτών, μείον την αξία τους για φορολογικούς σκοπούς», στις περιπτώσεις εξόδου που προβλέπει η ως άνω Οδηγία, μεταξύ των οποίων και η «μεταφορά περιουσιακών στοιχείων από την έδρα του στην ημεδαπή στη μόνιμη εγκατάστασή του σε άλλο κράτος-μέλος, ή σε τρίτη χώρα, εφόσον η Ελλάδα παύει να έχει δικαίωμα φορολόγησης των μεταφερομένων περιουσιακών στοιχείων, εξαιτίας της μεταφοράς» (περ. α΄) ή η «μεταφορά της φορολογικής κατοικίας του από την Ελλάδα σε άλλο κράτος-μέλος, ή σε τρίτη χώρα, εκτός από εκείνα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία παραμένουν ουσιωδώς συνδεδεμένα με μόνιμη εγκατάσταση στην ημεδαπή» (περ. γ΄). Προβλέπεται, δε, ότι ο «φόρος υπολογίζεται με τον εκάστοτε ισχύοντα συντελεστή του άρθρου 58 κατά το φορολογικό έτος της εξόδου». Από τη διατύπωση της προτεινόμενης διάταξης δεν είναι σαφές τι θα ισχύει ως προς τη φορολόγηση της μεταφοράς ορισμένων περιουσιακών στοιχείων, για τα οποία προβλέπεται απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος της υπεραξίας που προκύπτει κατά τη μεταβίβασή τους (επί παραδείγματι, λόγω εφαρμογής του άρθρου 48Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος).

Με την παράγραφο 3 του νέου άρθρου 66Α ορίζεται ότι με «την καταβολή του φόρου εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από τον φόρο εισοδήματος του φορολογούμενου, των εταίρων, των μετόχων και των μελών του που προβλέπεται στην παρ. 2». Επισημαίνεται ότι η επιβολή αυτοτελούς φορολόγησης με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, χωρίς τη δυνατότητα, δηλαδή, συμψηφισμού του ως άνω προκύπτοντος φορολογητέου εισοδήματος με τα λοιπά φορολογητέα κέρδη ή ζημιές του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, ενδεχομένως δεν βρίσκεται σε αρμονία με το άρθρο 5 παρ. 1 της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας. Περαιτέρω, δεν είναι σαφές, ποιος είναι ο σκοπός της ρύθμισης περί εξάντλησης της φορολογικής υποχρέωσης των εταίρων, των μετόχων ή των μελών του νομικού προσώπου που καταβάλλει τον επιβαλλόμενο φόρο, όταν αυτοί είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας.

12. Επί του άρθρου 60

Με την προτεινόμενη διάταξη τίθενται μεταβατικές διατάξεις για τις ρυθμίσεις των άρθρων 58 και 59 του νομοσχεδίου, διά της προσθήκης παραγράφων 46 και 47 στο άρθρο 72 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013). Επισημαίνεται, συναφώς, ότι στο άρθρο 72 του ως άνω Κώδικα υφίστανται ήδη παράγραφοι 46 και 47 (και, κατ' ορθή αρίθμηση, 49 και 50, αντιστοίχα), οι οποίες τέθηκαν με το άρθρο 11 του ν. 4710/2020.

13. Επί του άρθρου 71

Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 4, η λέξη «αυτές» πρέπει να αντικατασταθεί από τη λέξη «αυτήν», δεδομένου ότι η εν θέματι διάταξη αναφέρεται στον δικαιούχο που εξέπεσε από την προβλεπόμενη στις σχετικές διατάξεις ρύθμιση.

Στο σημείο iv των υποπεριπτώσεων στα', στβ' και στγ' της περίπτωσης στ' της παραγράφου 4, η φράση «συνεισφορά Δημοσίου» πρέπει να διατυπωθεί ως «συνεισφορά του Δημοσίου», για λόγους νομοτεχνικής ομοιομορφίας.

Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4, στη φράση «ατομικό του εισοδήμα», η λέξη «του» πρέπει να τεθεί μετά τη λέξη «εισοδήμα».

14. Επί του άρθρου 72

Στις περιπτώσεις θ', ι' και ια', η λέξη «ορίζεται» πρέπει να αντικατασταθεί από τη λέξη «νοείται», για λόγους νομοτεχνικής ομοιομορφίας.

15. Επί του άρθρου 75

Στην παράγραφο 4 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι ο κατά τις σχετικές διατάξεις δικαιούμενος να υποβάλει αίτημα, προκειμένου να λάβει τη συνεισφορά του Δημοσίου, υποβάλλει και τις υπεύθυνες δηλώσεις, που προβλέπονται στις περιπτώσεις α', β' και γ'. Ειδικότερα, στην παράγραφο 4 προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Ο αιτών (...) παράλληλα υποβάλλει και τις ακόλουθες υπεύθυνες δηλώσεις: α) Ότι συντρέχουν στο πρόσωπό του οι προϋποθέσεις (...). β) Ότι παρέχει άδεια (...). γ) Υπεύθυνη δήλωση αναφορικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, σε περίπτωση που ο αιτών είναι ελεύθερος επαγγελματίας ή φυσικό πρόσωπο που ασκεί ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα». Θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο, αφενός μεν να αποσαφηνισθεί το περιεχόμενο της υπεύθυνης δήλωσης της περίπτωσης γ', αφετέρου δε, για λόγους νομοτεχνικής ομοιομορφίας, η διατύπωση της διάταξης να περιλαμβάνει, ως εισαγωγική, τη λέξη «ότι». Ομοίως, στην περίπτωση δ' της παραγράφου 8, να διαγραφεί η λέξη «τα». Επίσης, στην παράγραφο 9, η φράση «του περιεχομένου και των υποβληθέντων εγγράφων» πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «του περιεχομένου της και του περιεχομένου των υποβληθέντων εγγράφων».

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 11 θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο, για λόγους σαφήνειας, να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Η υποβολή της αίτησης διακόπτει τη διαδικασία του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών, όπως ισχύει κάθε φορά σύμφωνα με την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4224/2013 (Α' 288), ως προς τις επιδεκτικές για συνεισφορά οφειλές». Συ-

ναφώς, παρατηρείται ότι στο δεύτερο εδάφιο της ίδιας παραγράφου γίνεται λόγος για «συνέχιση της διαδικασίας επίλυσης καθυστερήσεων του Κώδικα Δεοντολογίας» και, εξ αυτού, συνάγεται ότι το πρώτο εδάφιο αναφέρεται στην ίδια διαδικασία.

Στην παράγραφο 13 ορίζεται ότι «Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να τροποποιείται το περιεχόμενο της αίτησης του παρόντος άρθρου». Σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 2 εδάφιο β' του Συντάγματος, επιτρέπεται να ορισθούν ως φορείς άσκησης κανονιστικής αρμοδιότητας, εκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, και άλλα όργανα, εφόσον πρόκειται για «ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό». Ως ειδικότερα θέματα θεωρούνται «εκείνα, τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος, που αποτελεί το αντικείμενο της εν λόγω νομοθετικής ρυθμίσεως» (βλ. ΣτΕ [Ολ] 1776/2007), απαιτείται επομένως, στην περίπτωση αυτή, να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλην προσδιορισμό του αντικειμένου της εξουσιοδότησης, αλλά, επί πλέον, και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως, πλαίσιο, συμφώνως το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα (βλ. ΣτΕ [Ολ] 1101/2002, 941/2008, 2116/2009). Ως λεπτομερειακά θεωρούνται τα ζητήματα που αφορούν «στη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων, ενώ οι κύριες και ουσιώδεις ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη» (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999), τεχνικού, δε, χαρακτήρα είναι τα θέματα που αφορούν ρυθμίσεις για τις οποίες είναι κατ' αρχήν απαραίτητη η παρέμβαση τεχνικού οργάνου (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999). Υπό το φως των ανωτέρω, προβληματισμός γεννάται ως προς το αν η προβλεπόμενη από την παράγραφο 13 του υπό εξέταση άρθρου τροποποίηση, εν γένει, του περιεχομένου της αίτησης του παρόντος άρθρου, αποτελεί λεπτομερειακό ζήτημα και μπορεί να ανατεθεί με νομοθετική εξουσιοδότηση σε άλλα όργανα της διοίκησης.

16. Επί του άρθρου 76

Στο δεύτερο και στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, η λέξη «κρίνονται», να αντικατασταθεί από τη λέξη «αξιολογούνται».

Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3, η φράση «συνεισφορά Δημοσίου» πρέπει, για λόγους νομοτεχνικής ομοιομορφίας, να διατυπωθεί ως «συνεισφορά του Δημοσίου».

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 πρέπει να διαγραφεί, η δε διαγρα-

φείσα διάταξη να τεθεί μετά το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης γ', ως εξής: «Η συμφωνία αναδιάρθρωσης εναπόκειται στην ελεύθερη βούληση των μερών και στη σύμπτωση δηλώσεων βουλήσεως των δύο».

17. Επί του άρθρου 77

Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5, η λέξη «συμμορφώνεται» θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο, για λόγους νομικής ακρίβειας, να αντικατασταθεί από τη φράση «είναι σύμφωνη».

18. Επί του άρθρου 78

Στην υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, η φράση «συνεισφορά Δημοσίου» πρέπει, για λόγους νομοτεχνικής ομοιομορφίας, να αναδιατυπωθεί ως «συνεισφορά του Δημοσίου». Ομοίως, η φράση «συνεισφορά δημοσίου», στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2, να διατυπωθεί ως «συνεισφορά του Δημοσίου». Επίσης, για λόγους ομοιομορφίας, στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1, η λέξη «ξεπεράσει» πρέπει να αντικατασταθεί από τη λέξη «υπερβεί».

19. Επί του άρθρου 79

Στην υποπερίπτωση βδ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 2, μετά τη λέξη «είναι» θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο, για λόγους νομοτεχνικής ομοιομορφίας, να προστεθεί η λέξη «καταβλητέα».

Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 ορίζονται τα εξής: «Ειδικά στην περίπτωση της παρ. 2, η έκπτωση [του οφειλέτη από τη συνεισφορά του Δημοσίου] επέρχεται αναδρομικά και το ποσό της συνεισφοράς αναζητείται στο σύνολό του». Θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να αποσαφηνισθεί ο χρόνος, στον οποίο, κατά περίπτωση, ανάγεται η έκπτωση.

20. Επί του άρθρου 80

Στην περίπτωση ζ', η φράση «είναι ψευδής» θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο, για λόγους νομοτεχνικής ομοιομορφίας, να αντικατασταθεί από τη φράση «περιέχει ψευδή στοιχεία», σύμφωνα με ανάλογη διατύπωση του πρώτου εδαφίου του άρθρου 81.

21. Επί του άρθρου 83

Θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμη, η διαγραφή της λέξης «αρμόδιες», ως τεθείσας πλεοναστικά.

22. Επί του άρθρου 85

Με την προτεινόμενη διάταξη αντικαθίσταται η παράγραφος 2 της υποπαραγράφου Β.3 της παραγράφου Β΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013. Στο πρώτο εδάφιο της νέας περίπτωσης β΄ προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Οι αποσπάσεις της περ. α΄ διενεργούνται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου, χωρίς να απαιτείται απόφαση ή σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων Υπηρεσιακών Συμβουλίων ή του οργάνου διοίκησης του φορέα προέλευσης (...)». Θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο, να διαγραφεί, ως πλεοναστική, η φράση «με απόφαση του αρμοδίου οργάνου»,.

23. Επί του άρθρου 86

Στην παράγραφο 2 θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να διαγραφεί, ως πλεοναστική, η φράση «με απόφαση του αρμοδίου οργάνου».

24. Επί του άρθρου 88

Στην παράγραφο 2, η λέξη «εφαρμόζονται» πρέπει να αντικατασταθεί από τη λέξη «εφαρμόζεται» (εννοείται η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 22 του ν. 2882/2001).

Αθήνα, 28 Ιουλίου 2020

Οι Εισηγητές
Νικόλαος Παπαχρήστος
Επιστημονικός Συνεργάτης
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών